

stillet til § 3 om, at der uden Kommunalbestyrelsens Samtykke, men kun med dens Erklæring, skal kunne lignedes $\frac{1}{10}$ pCt. af den stattepligtige Indkomst, maatte blive vedtaget, vil Forholdet i Kjøbenhavn fattigt blive det, at skal der staffles Midler til ny Kirker der, maa Kirkeministeriet henvende sig til Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse med Anmodning om, at den vil anbefale Ligning af det større Beløb, som ud over de sædvanlige Stiftandsættelses- og Vedligeholdelsesudgifter til Kirkerne i Kjøbenhavn maatte udkræves til at staffe saadanne ny Kirker til Beje, men det er jo ganske principstridigt. Det er ogsaa bekendt, at Kultusministeren — jeg tror ogsaa, at baade Sjællands Biskop og mange andre — have udtalt, at det er ikke Kommunalbestyrelsen, der skal tage Bestemmelse i saa Henseende. Vorgesrepræsentationen, Kommunalbestyrelsen, er ikke valgt med kirkelige Formaal for Dje. Den danske Folkekirke hører ikke under Kommunen, men styres af Staten lige siden Reformationen, lige saa vel efter Grundloven som før Grundloven. Staten har ikke alene paataget sig Omsorg for Kirken, men den har ogsaa paataget sig Styrelsen af Kirken, som jo sker ved kongelige Embedsmænd, og saa er det dog det mest naturlige, at det bliver Statsmagtens Sag at staffe Betingelser til Stede for ny Sogneinddelinger og dermed følgende ny Præsteembeder og Kirker. Saaledes har det i Virkeligheden ogsaa været hidtil; det har været Staten, som har taget Bestemmelse om, hvorvidt der kunde oprettes ny Sognemenigheder, og som ogsaa har ansat Præsterne. Den danske Folkekirke styres nu af Staten, og den maa jo, saa længe den ikke har faaet den Forsatning, som antydes i Grundloven, styres af Staten, og Staten vil her nærmest sige Kirkeministeren i Forbindelse med Rigsdagen, hvor det gælder om at Lovgive eller bevilge. Naar der saa med Hensyn til Kirkeforholdene spørges, hvad der er Lovgivnings- og hvad der er Administrationslag, har man ikke anden Regel, end at det maa afgøres efter de almindelige Bestemmelser, som gælde i dansk Ret om Adskillelse mellem Lovgivnings- og Administrationsanliggender. Jeg kan her henvise til Forfatterne om dette Emne og da navnlig til den nyeste Behandling deraf i Mazens og Timms Kirkeret. De almindelige Regler

om Adskillelse mellem Lovgivnings- og Administrationsanliggender maa ogsaa gælde om Kirkeforhold. Det forekommer mig nu klart, at naar man vil skride til saa indgaaende Foranstaltninger som at oprette nye Menigheder med dertil hørende ny Embeder og navnlig ny Kirker, og der dertil udkræves en Skattepaaligning, er det i saa eminent Grad en Lovgivningslag, at det ikke bør kunne ske, uden at vedkommende Kultusminister henvender sig til Rigsdagen om at saa den Ting ordnet. Det kan enten ordnes ved almindelig Lov, som giver Bestemmelse om, hvorledes man skal forholde sig i saadanne Tilfælde, eller ogsaa ved en Lov om det enkelte Tilfælde. At dette er saa, følger formentlig af Grundlovens § 47, hvor der staar, at ingen Skat maa paalægges uden ved Lov; men en Ligning paa Menighedens Medlemmer er en Skat, en tvungen Ydelse til det offentlige, og selv om der i § 47 nærmest er tænkt paa Statter direkte til Staten, maa dens Analogi utvivlsomt anvendes paa en Skat af den her omhandlede Beskaffenhed. Jeg skal ogsaa henvise til Grundlovens § 17, hvoraf følger, at Oprettelsen af et nyt Embede, som kræver kongelig Ud nævnelse, kun kan ske ved Lov. Nu ser det ganske vist ud, som om hidtil — baade før og efter Grundloven — Administrationen har taget denne Sag temmelig meget i sin Haand, og at Administrationen eller i alt Fald den kongelige Resolution har bestemt Oprettelsen af ny Kirker og ny Menigheder o. s. v., men jeg tror, at det er i sig selv ganske principstridigt og stridende mod Grundloven, i alt Fald savnes der bestemte Regler om, hvorledes man skal forholde sig med Hensyn til Paaligning, Tilvejebringelse af Bidrag til ny Kirkers Opførelse o. s. v. De savnes uden for Kjøbenhavn og ville savnes i Kjøbenhavn, naar Loven af 1ste April 1888 ikke længer er gældende. Det maa da efter min Mening blive Kirkeministerens Sag at saa disse Forhold ordnede ved en almindelig Bestemmelse, som kan komme til at gælde baade for Kjøbenhavn, Landet og Købstæderne, og indføre en nogenlunde ensartet Regel; men der er ikke fjerneste Grund til, at der skal gælde en særlig Lovgivning for Kjøbenhavn forstelligt fra, hvad der gælder uden for Kjøbenhavn. Den Ordning, som den ærede Kirkeminister her foreslaar,